

OLOFF DIE SEEROWER

No. 14

*Die Seerower
se Buil*

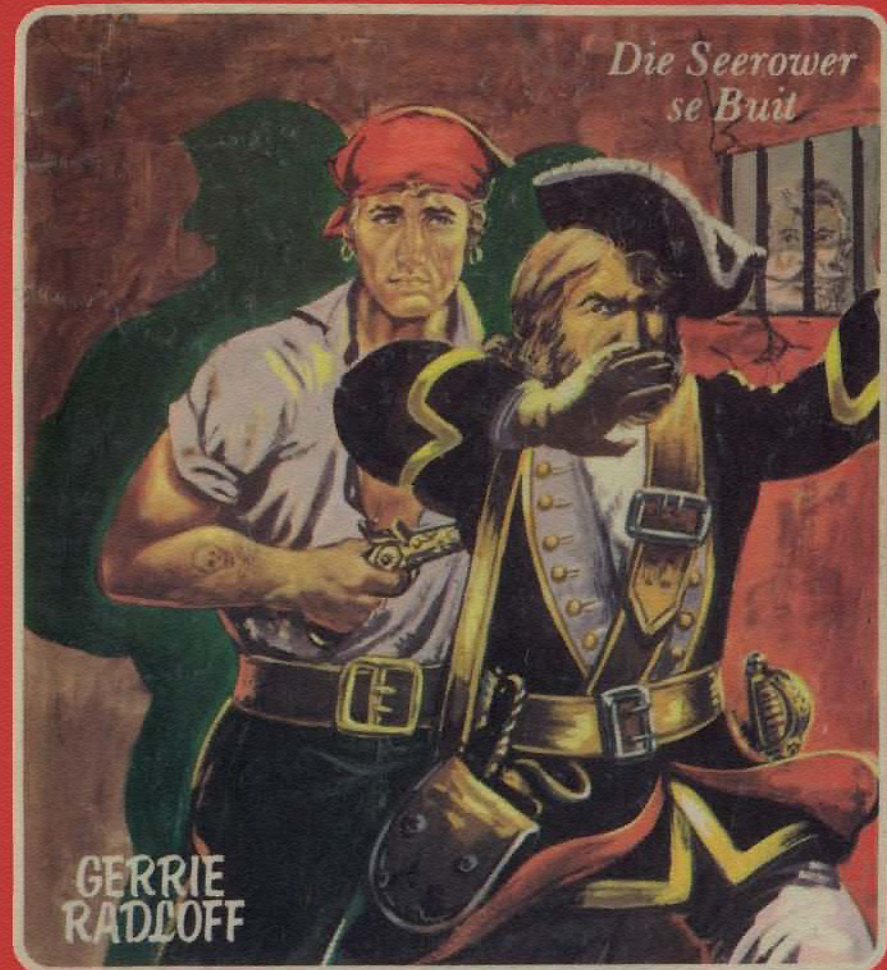
GERRIE
RADLOFF

OLOFF DIE SEEROWER *No.14*

Dit is stikdonker om hom, maar die oomblik toe die deur oop was en die ligbaan uit die saal voor hom uitgeval het, het hy die tafel in die middel van die vloer en die deur in die oorkantste muur gesien. Toe die rumoer agter hom losbars, nael hy om die tafel, en sy vingers soek na die deurknop. Skaars vind hy dit of die deur agter hom klap oop asof 'nkanonkoeel dit uitmekaar laat splinter het. 'n Enkele pistoolskoot knal, maar Oloff het die deur reeds agter hom toe en bevind hom nou in 'n gang wat deur 'n enkele lamp verlig word. Reg onder die lamp is 'n deur aan sy linkerkant. Dit lei op 'n systoep uit en hy skop die hoekhakskoene van sy voete af toe hy tussen die pilare deur op 'n grasperk afspring.

Stofomslag Chris du Plooy

„Wie is daar?”

Die stem is hard en grof en duidelik hoorbaar bo die geklop van die branders teen die rotse waar die wit skuim af en toe sigbaar is teen die donker, rollende Middellandse See. Nêrens tot teen die horison waarbo die vaal-wit sterre vonkel, is 'n lig of 'n beweging te bespeur nie.

Die donker gestalte van die man wat gepraat het, is onsigbaar waar hy teen die rotse staan. Sy geweer is teen sy skouer en die oorhangende haan huiwer bo die kruitgevulde pan. Sy blik is stip voor hom gevestig op die skerp rotse wat kort-kort teen die spattende skuim afgebeeld is.

„Wie is daar?” roep hy weer skerp.

Kaptein Francisco de Ville lê roerloos met ingehoue asem waar hy plat op sy maag geval het, nie ver van die spoelende waterkant af nie. Hy het verwag dat hier rond wagte sal wees, maar het tog gehoop dat hy die seerowerdorpie sou kon bereik sonder dat hy betrap word. Nog 'n rukkie aarsel hy gespanne onderwyl hy besluit wat die beste uitweg sal wees.

„Ek is 'n vriend,” antwoord hy dan helder.

Die geknal van die geweerskoot dreun bo die geklots van die branders. Die lood sing bokant sy kop verby en klap teen die rotse weerskante van hom—die wag skiet akkuraat! Hy het blykbaar aandagtig gestaan en luister om vas te stel of daar wel iemand tussen die rotse is, en toe in die rigting van kaptein De Ville se stem gevuur.

Daar is 'n suur glimlaggie om die Spaanse kaptein se lippe. Die gevare van sy sending dring nou eers werklik tot hom deur. Weer-

stand het hy ver wag—hy het hom voorberei vir agterdog—maar oomblikke moordlustige optrede soos hierdie, laat hom nou sterk twyfel aan sy eie oordeel. Hierdie mense skiet voordat hulle ondersoek instel.

„Ek is 'n vriend!” skreeu Francisco dringend. „Ek soek na kaptein Fernand Belmonte.”

Sy woorde lok geen reaksie uit nie. Dit stel hom egter in 'n mate gerus toe daar nie dadelik weer op hom geskiet word nie. Moontlik sal sy direkte versoek om Belmonte te spreek miskien gesag dra.

„Wie is jy en wat wil jy van kaptein Belmonte hê?”

„My sake met kaptein Belmonte is streng vertroulik.”

„Steek jou hande in die lug en stap tot op daardie oop kol wit sand.”

Francisco gehoorsaam. Om hier in 'n geveg gewikkel te raak, sal vir hom noodlottig wees. Sy oë soek daar na die rotse se kant toe van waar hy die ander stem gehoor het. Maar hy kan geen gestalte sien nie en hy kom tot die gevolgtrekking dat die man heel waarskynlik skuilhou omdat hy nog nie seker is van Francisco se bedoelings nie.

Op die oop kol sand gaan hy staan. Die palms van sy hande waar hy hulle bo sy kop hou, is effens klam van die sweet en daar is 'n ongemaklike krieweling in sy rug. Van die seerowerdorp voor hom kan hy nog niks sien nie. Hy weet dat dit om 'n draai is, verskuil in 'n inham. Hy hoor geen geluid behalwe dié van die branders nie en hy skrik toe die man hier vlak agter hom praat.

„Dit is beter, vriend. Nou kan ek jou ten minste sien. Wie is jy?”

„Ek het 'n belangrike boodskap vir kaptein Belmonte,” antwoord Francisco redelik streng en met 'n mate van verergdheid, wat hy nie eintlik voel nie. Die houding wat hy doelbewus inslaan, is dié van 'n kaptein teenoor een van sy manne wat hom met onbelangrike sake op 'n ongeleë tyd lastig val. Hy wil hom laat

verstaan dat hy nie gewillig is om sy identiteit of die rede vir sy besoek met hom te bespreek nie.

„Ken kaptein Belmonte jou?” Francisco se houding beïndruk die man blykbaar nie. Sy stem is koud en gevoelloos, selfs brutaal.

„Dit is noodsaaklik dat jy my dringend na die kaptein neem.” Francisco de Ville ondervind 'n vlag van magteloosheid, maar hy toon geen teken daarvan nie. „Kaptein Belmonte sal nie daarmee gediend wees dat jy my so lank hier vertraag nie.”

Die man lag bars. Die loop van 'n geweer stamp ru in Francisco se rug. Die jong Spaanse kaptein bal sy vuiste. 'n Ruk gaan deur sy liggaam en verset teen hierdie behandeling styg in hom op. Maar hy slaag daarin om homself te beheer.

„Stap dan!” snou die man hom toe, nou met sterk leedvermaak. „Ons sal wel hoor wat kaptein Belmonte te sê het.”

„Ek is ongewapen,” sê Francisco onderwyl hy met die strand langs tussen die rotse deur na die mond van die inham stap. „Kan ek my hande laat sak?”

„Hou hulle in die lug,” kom dit skor van agter af.

Die branders in die beskutte baai is kleiner as dié daarbuite, en bo die gespoel daarvan oor die wit sand kan Francisco nou geluide van baljarende mense voor hom hoor. Hy sien ligte in die vensters van geboue digby die waterkant. In die dowwe gloed daarvan lê 'n paar groot kaperbote in die baai voor anker.

Voor hy om die punt van die landengte gaan, kyk Francisco de Ville net een keer oor sy skouer terug oor die donker see. Daar iewers lê die Spaanse oorlogskip waarmee hy hierheen gekom het, en waarheen daar vir hom geen terugkeer sal wees indien sy sending misluk nie.

Die luidrugtige geskreeu van mans en die skril gelag van vrouens weergalm deur die nou gangetjies tussen die geboue. 'n Paar van die seerowers wat daar op straat rondsletter, roep hul makker

verbaas toe, toe hulle hom met Francisco aan die punt van sy geweerloop sien naderkom.

„Hy soek na kaptein Belmonte,” antwoord die man.

Hulle lag uitgelate. Francisco sidder vir die klank daarvan. Dit bevat 'n verskuilde dreigement en dit is spottend, asof net 'n dwaas die vermetelheid sal hê om hierdie gevreesde seerowerkaptein te kom steur.

„Dit wil ek sien!” roep een van die kêrels uit en Francisco weet dat hy na die ontmoeting tussen hom en Belmonte verwys.

„Julle mag nie hier ingaan nie,” keer die wag toe hulle voor 'n deur in een van die geboue kom.

„Ons weet dit. Ons kyk deur die vensters.”

Een spring by Francisco verby en stamp die deur oop. Warm lug, swaar van rookdampe en die walglike reuk van soet wyn, slaan teen Francisco se gesig vas. Daarbinne sien hy die lang tafels en die babbelende, laggende, singende groepe daarom. Agter teen die muur is rye bottels op rakke en uit groot vate word wyn in bekere getap. Die wyn loop in strome oor die vloer omdat die krane eenvoudig oop gelaat word onderwyl die een na die ander sy beker daaronder hou. In die dowwe lig van die paar lampe wat aan die massiewe balke onder die skuins dak hang, is die kleure van die uitspattige seerowersgewaad nogtans skerp.

„Kaptein Belmonte!” bulder die man hier agter Francisco toe hulle oor die drumpel getree het. „Hier is 'n besoeker vir jou”

Meeste van die aanwesiges kyk om; die ander gaan eenvoudig voort met hul geskerts en lawaai en steur hulle nie aan wat om hulle aangaan nie.

Francisco se angstige blik dwaal oor 'n groep mans by die verste tafel. Hy voel dat een van hulle die man is na wie hy kom soek het en van wie hy al soveel gehoor het.

Dan herken hy hom, want beskrywings van hierdie seerower het

die Spaanse kus dikwels bereik. Hy sien die swart hare wat glinster van die olie en wat kartelend tot op sy skouers val; 'n swart baard, netjies versorg, omlin sy donker skerp gesig waaruit twee oë forsend op Francisco blink.

Fernand Belmonte se houding is ontspanne en ongeërg. Maar sy bewegings is soos dié van 'n kat toe hy teen die tafel afskuif tot in die paadjie wat van die deur af oor die vloer loop. Daar waar hy aan die oorkant van die vertrek teenoor Francisco staan, val die lamp- lig helder op sy gelaat. 'n Fyn glimlag is om sy lippe en dit is net in die koue, swart oë wat Francisco bevestiging vind vir die onmenslike wreedhede wat reeds aan hierdie man toegeskryf is, en wat blykbaar geen tekens op sy aantreklike gelaatstrekke nalaat nie.

„Waar tref jy hom aan?” verneem die seerowerkaptein koel. Sy stem is diep en beskaaf, ontbloot van alle brutaliteit.

„Hy het daar op die strand tussen die rotse rondgesluip, kaptein,” antwoord die man.

„Bring hom hier.”

Francisco begin dadelik tussen die tafels deurstep, maar nogtans tref die vent se voet hom van agter af. 'n Paar van die rumoeriges langs die paadjie lag bars en roep uitjouende aanmerkings na Francisco. Maar toe hy voor Belmonte staan, is hulle weer stil.

Francisco het sy arms laat sak. Hy het gewone seemansdrag aan en sy hemp is op een of twee plekke geskeur. Maar sy skouers is agteroor en alhoewel dit alles in sy vermoë verg, laat hy sy blik nie sak nie. Hy is ten volle bewus van die implikasies van die gevoel- loosheid waarmee hy behandel word. Dit skep by hom die indruk dat daar in hierdie seerowernes heel waarskynlik meer waarde aan 'n beker wyn as aan 'n mens se lewe geheg word.

Sy sintuie is wakker en sy gelaatsuitdrukking sonder emosie. Hy sien die blitsvinnige beweging voor hom en dan vestig hy sy blik op die vlymskerpe lem van 'n mes wat Belmonte uitgepluk het en

waarvan die punt hier teen Francisco se bors huiwer. Selfs die lawaaimakers in die verste hoeke van die saal staar nou die toneel hier in die middel van die vertrek gespanne aan.

Stadig kyk Francisco weer op. Hy voel die klam sweet op sy voorkop en bid dat dit nie sigbaar moet wees nie. Hy sien die leedvermaak in die swart oë voor hom. Maar hy verbeel hom dat hy ook 'n mate van verbasing daarin ontdek—asof Belmonte 'n ander reaksie verwag het.

„Jy soek na my?” verneem die seerower sag.

Francisco knik.

„Ons hou nie van vreemdelinge nie!” Daar is 'n sissende klank in Belmonte se stem. „Wie is jy en wat wil jy hê?” Net vir 'n oomblik flikker die swart oë in die rigting van die mes. Vir Francisco is dit maar te duidelik dat indien sy verduideliking die minste agterdog wek, daardie mes die instrument van sy dood sal wees.

„Ek kom met 'n voorstel,” antwoord hy versigtig en gedemp, en aan sy woorde is die spanning waarin hy verkeer, nie te bespeur nie. „'n Voorstel wat jou tot voordeel sal strek—jou persoonlike voordeel.” Hiermee wil hy die ander laat verstaan dat hulle die saak elders alleen moet bespreek. Maar skaars het hy sy sin voltooi of besef hy dat hy miskien nie heeltemal so wys te werk gegaan het nie.

Fernand Belmonte gooi sy kop agteroor en skaterlag.

„Jy sluip hier langs die strand op ons af!” roep hy uit, „met 'n voorstel wat tot my persoonlike voordeel sal strek. Weet jy wie ek is? Ek het nie voorstelle van elke Jan Rap en sy maat nodig nie. Ek is die skepper van my eie toekoms. Ek maak my eie voorstelle!” 'n Klank van brawado sluip in sy woorde. „Ek is die magtigste vors op die see. Ek. . .”

„Sedert Oloff miskien,” kom dit doodluiters van een van die

groep aan die tafel waar Belmonte gesit het toe Francisco ingekom het.

Fernand Belmonte swaai om. Sy mondhoeke buig af en die swart oë is meteens koud en glansloos, soos dié van 'n slang.

„Eendag sal jy te ver gaan, Bonart!” en vir Francisco is dit duidelik dat Bonart heel waarskynlik die enigste man is wat dit sal durf waag om sy stem teen Belmonte te verhef. Ook kom hy agter dat Belmonte jaloers is op sy leierskap van die seerowergemeenskap. Die insinuasie dat daar 'n magtiger kaperkaptein as hy kan bestaan, is vir hom 'n belediging. „In alle geval,” vervolg hy vererg, „Oloff die Seerower is daarmee heen. Ek. . .”

„Daar is tog mense wat sê dat hy nog lewe,” werp Bonart ongeërg terug.

„Ek sê jou die haaie het lankal met hom klaargespeel! Soos almal!” en sy stem word dreigend sag, „wat te groot vir hul skoene word, het hy sy rieme styf geloop!” Hy laat geen twyfel na dat hy hierdie woorde op Bonart bedoel nie. „Hy het te seker van homself geword!” skreeu hy dan weer. „Hy het hom verbeel hy is onverganklik en hy is soos 'n hond platgeskiet en sy vloot is vernietig. Hy was 'n mislukking en ek, ek, Fernand Belmonte, sal dit nie wees nie!”

Nog 'n oomblik boor sy blik in dié van Bonart wat sy voete nou ongemaklik onder die tafel skuif. Dan kyk Belmonte stadig oor die vertrek om hom heen. Niemand roer of praat nie.

„En nou,” hervat die seerowerkaptein dan, „nou kan ons twee verder gesels.” Weer is die mespunt teen Francisco se bors.

„Ek is in diens van die magtigste edelman in Spanje,” sê Francisco sonder aarseling en so sag dat net Belmonte hom kan hoor.

„Noem sy naam.” Francisco kry die indruk dat Belmonte meteens belang stel en dat hy Francisco se gewilligheid om sy

meester se naam te noem as 'n bewys van die egtheid van sy voorstel sal aanvaar.

„Don Estaban de Mataro.”

Fernand Belmonte laat die mes stadig sak. Sy oë vernou en die skerp agterdog daarin wissel met 'n uitdrukking van verbasing.

„Estaban de Mataro?” fluister hy amper onhoorbaar en met 'n mate van ontsag. „Kom,” vervolg hy skielik, „stap voor my uit.”

'n Koets rammel oor die plavleiklippe op die binneplaas van die paleis van Don Estaban de Mataro in Valentia. Daar is reeds 'n menigte ander voertuie en in die dowwe lig van die gekleurde lanterns onder die verandas skitter die vergulde wapens van die aristokrasie op die deure. Onder die massiewe kandelare kan honderde pare in die groot sale gesien word, want die vensters is oop en die swaar gordyne beweeg in die aandluggie wat van die see se kant af waai.

'n Paar wat pas binnegekom het, buig voor die gasheer. 'n Lakei in satynlivrei roep hul name uit. Die edelman knik sy hoof liggies. Sy lippe vertoon 'n ligte glimlag, maar sy aantreklike, verfynde gelaatstrekke bly feitlik uitdrukkingloos.

Dan buig die paar voor die beeldskone Dominica de Mataro. Sy groet hulle vriendelik en opgewek en stap met hulle na die sitplekke wat deur 'n bediende aangewys word. Haar swart hare is hoog getooi en is sonder 'n pruik. Haar sagte, donker oë lag met almal by wie sy verbygaan.

„Jou broer lyk gespanne,” merk haar vriendin op.

„Ja.” Dominica werp 'n vlugtige, bekommerde blik oor haar skouer. „Ek het ook die indruk gekry dat daar iets is wat vir Estaban hinder. „Maar,” en met 'n laggie haal sy haar skouers op, „hy het ook soveel ysters in die vuur dat 'n mens nooit weet wat in sy gedagtes omgaan nie.”

Sy verlaat die gaste en keer terug tot aan die sy van die jong man wat so vroeg in sy lewe reeds die hoof van die huis van die De Mataro's geword het. Daar is 'n teer uitdrukking in haar sagte oë onderwyl sy na hom kyk.

„Estaban,” verneem sy besorg, „jy lyk teruggetrokke.”

„Lyk ek so?” antwoord hy ontwykend en neem haar hand. „Dit is. . . dit is niks van belang nie. Ek voel net nie te lekker nie.”

„Maar waarom het jy my nie gesê nie, Estaban?” berispe sy hom. „Ons kon die uitnodigings gekanselleer het. Jy onthaal te veel.”

„Dit is nie so ernstig nie, Dominica,” verseker hy haar. „Ek sal my miskien netnou so vir 'n rukkie onttrek. Hou jy die gaste geselskap. Dit is tog maar om jou ontwil dat meeste van hulle hierheen kom.”

„Estaban!” roep sy verontwaardig uit, maar sê niks verder nie. Dit is nie die eerste keer dat haar broer hierdie soort aanmerking maak nie. Dit is asof hy by geleenthede soos hierdie selfbewus en ontuis voel.

Sy wou al met hom gepraat het omdat hy nooit werklik ontspan nie. Sy is bewus van sy veelvuldige verantwoordelikhede, want die De Mataro's word beskou as een van die rykste families in Spanje en dit is alombekend dat Estaban 'n persoonlike vriend van die Kroonprins is.

Haar gedagtegang word onderbreek toe ander gaste opdaag. Tog verhoed dit haar nie om te merk dat een van die deurwagte 'n briefie op 'n silwerskinkbord aan Estaban oorhandig nie. Hy vou dit oop en sy sien die skielike bewing in sy hande onderwyl hy dit lees. Dadelik weet sy dat daardie brief te doen het met sy gespanne toestand. Want, alhoewel daar geen verandering van gelaatsuitdrukking is nie, ontgaan die fyn samepersing van sy lippe haar sustersoog nie.